

Оскарження : роман

Ремігіуш Мруз

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Г.В. Ігліна

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

1 Вул. Аргентинська, Саська Кемпа

По пробудженні вона не пам'ятала снів — і може, саме тому надавала їм перевагу перед реальністю. Ще не так давно Йоанна Хилка була щиро певна того, що сон — марна трата часу і прикра необхідність, якої належить уникати за будь-яку ціну. Та від часу, коли оскаженілий натовп напав на неї під офісом та один із тих навіжених облив її кислотою, все змінилося.

Жінка втікала у сон, позаяк це був єдиний спосіб побути у спокої. І якщо на життя дивитись як на книгу, а на сни — як на картинки, що її ілюструють, можна сказати, що Хилка на якийсь час отримувала можливість гортати порожні сторінки.

Подеколи вона прокидалася — і тоді не могла згадати, коли востаннє спала всю ніч. Найчастіше не зважала на годинник, для цього не було причин, бо вже багато тижнів була на лікарняному і не прагнула повертатися на роботу. Знову й знову вона передумувала, чи повернеться колись до офісної будівлі «Скайлайту».

І от тепер вона взяла до рук свій телефон та поглянула на розбите скло його екрана. Могла його замінити, проте це здавалося їй недоречним. Адже разом із екраном в її житті розбилося щось набагато істотніше.

Побачивши, що вже майже четверта ранку, Йоанна перевернулася на спину й втупилась у стелю. Жодного натяку на наближення сну, ба більше, навіть не хочеться стуляти очі — схоже, що цієї ночі їй уже не варто очікувати на перепочинок.

Незграбно підвелася, а потім попростувала на кухню до свого ноутбука. Перевірила свою електронну пошту та повідомлення в соціальних мережах. Ніхто не намагався контактувати з нею, але не була цим здивована. Авжеж, вона відштовхнула від себе всіх, збудувавши навколо своєї персони високий мур. Вирішила, що самотність — це єдині ліки, які можуть їй зарадити.

З нехиттю глипнула на купу старої-доброї паперової кореспонденції на столі. Припустила, що принаймні кілька близьких їй людей намагалися зв'язатися з нею в такий спосіб. Ні, насправді лише один із них це зробив. Інших кореспондентів важко було зарахувати до кола її найближчих друзів.

Не вмикаючи світла, потягнулася до першого конверта й розірвала його. Поклала лист на клавіатуру MacBook так, щоб екран пристрою виконував функцію лампи. Яскраве світло засліпило її, але змогла прочитати текст.

Очікувала чого завгодно, але не такого. На мить замислилася, споглядаючи на підпис у кінці листа. Їй було знайоме прізвище жінки, яка писала. Адже його знали геть усі, незалежно від того, цікавили їх дисиденти часів ПНР 1, чи ні.

Ще не так давно поява такого листа була б цілком нормальною річчю. Клієнти шикувалися до неї в чергу, і правниця могла вибирати, за яку із запропонованих справ братись. Хоча траплялися ситуації, коли вона мала підкорятися обставинам.

Проте за таку справу вона б точно не взялася.

Тадеуш Тесаревич був легендою «Солідарності» 2, кілька років провів у комуністичних тюрмах, зазнав інтернування, свого часу Служба безпеки оточила його цілим кублом таємних агентів. Та попри все, до самого 1989 року він докладав усіх своїх зусиль, аби повалити недемократичний лад.

Його боротьба завжди викликала захват у Хилки. Проблема полягала в тому, що жага до боротьби в Тесаревича не вщухла з руйнацією комуністичного режиму. Після цього він спрямував свої зусилля, на жаль, на руйнацію власного життя.

Результат був жакливим. Чотири трупи, знайдені на околиці Варшави. Усі ці люди зазнали сексуального насильства перед смертю, і на їхніх тілах були зроблені аматорські татування *post mortem* 3.

І от тепер дружина Тесаревича хотіла, щоб Хилка захищала цього дегенерата. Йоанна похитала головою, потім відклала листа й поглянула на екран ноутбука. Вона почала безцільно вештатись інтернет-простором із надією, що незабаром забуде про пропозицію цієї жінки.

Нові докази. Звісно, кожен засуджений, який відбуває довічне ув'язнення, рано чи пізно починає їх шукати. А якщо не може таких знайти, його родичі роблять все, щоб їх створити в сподіванні на відновлення провадження.

Так було й цього разу. Нічого принципово нового дружина Тесаревича не змогла б віднайти. Справу розслідували ретельно, і докази у цій справі були неспростовними. Жоден притомний адвокат не стане знову захищати цього колишнього дисидента, бо опиниться в програтій позиції.

І все ж щось бентежило Хилку. Час від часу вона кидала оком на складений папірець у намаганні збагнути свої почуття. Нарешті зітхнула, відкрила листа й потяглася до телефона.

Тріснуте скло ускладнювало набір номера, і Хилка второпала, що вперше з часу виходу з лікарні зіштовхнулася з такою проблемою. Досі її взаємодія з телефоном передбачала лише відхилення дзвінків або вимикання звуку.

Припустила, що жінка о такій годині не відповість. Однак сталося інакше, ніби Люція Тесаревич чекала на дзвінок із стільниковим телефоном у руці.

— Так? — пролунав голос зі слухавки.

— Ви пам'ятаєте кожне ідіотське рішення, яке приймаєте, правильно? — відповіддю Йоанні було мовчання.

— Чуєте? — привернула її увагу Хилка.

— Так, я... Просто не дуже розумію, як ви... Я зазвичай так проводжу ночі, коли не сплю. Я кажу своєму мозку: час заспокоїтися і вимкнутися, а він відповідає: hola señora 4, спершу

проаналізуй кожен помилку, яку зробила у своєму житті.

— Втім... — Люція на мить зупинилася й перевела подих. — Хто ви?

— Для одних — порятунок, для інших — прокляття.

Співрозмовниця знову замовкла.

— Йоанна Хилка.

Механічно вона хотіла додати із «Железний і МакВей», але щось зупинило. Можливо, річ була в тім, що адвокатка тепер не знала, чи варто їй продовжувати розмахувати тим прапором...

— Пречиста Діва Марія...

— Ні, справді Хилка.

— Я не очікувала, що ви зателефонуєте.

— Якби не очікували, то не надсилали б мені листа.

Люція, заскочена такою прямою, нічого не відповіла.

По численних роках перебування у професії Йоанну все ще дивувало те, якою штудерною може здаватися клієнтам проста логіка.

— Я намагалася зв'язатися з вами через офіс раніше.

— М-м-м...

— Але мені сказали, що ви на лікарняному. І що вони не знають, коли ви повернетесь на роботу.

Насправді ані Железний, ані МакВей не могли бути певні того, що це взагалі колись станеться. Та вони мали рацію, коли тримали ці думки при собі.

— Отже, ви вирішили найняти мене, хоча я й не працюю.

— Авжеж, бо...

— Що спонукало вас до цього? У такому віці ви, либонь, вже не п'єте, а про марихуану знаєте лише те, що це якась трава, яку міністр охорони здоров'я не хоче вирощувати. І, якщо мене не зраджує пам'ять, під час суду над вашим чоловіком ніхто не стверджував, що ви були божевільні.

Співрозмовниця гучно ковтнула слину, а Йоанна сказала собі, що кілька тижнів ізоляції від людей пішли їй на користь. Завдяки цьому вона не поводитися з людьми так брутально, як зазвичай.

— Так? — додала вона. — То що ж вам спало на думку?

— Що...

— Ви мали знати, що я зараз не візьму жодної справи.

— Я не знала.

— Те, що я не працюю, не наштовхнуло вас на думку, що я можу... ну, не знаю... от просто не хотіти працювати.

— Наштовхувало, однак...

— Ви не бачили телевізійні новини про мене? Не бачили, як той покидьок зателефонував мені на оцей номер перед тим, як зайти до офісу?

Мабуть, співрозмовниця таки не бачила цього — принаймні такого висновку дійшла Хилка, коли Люція протягом певного часу не відповідала їй. Йоанна швидко подумки склала два і два. Тесаревич і його дружина були радикальними правими, які, ймовірно, уникали переглядів TVN24 і NSI1. За певного збігу обставин Люція могла й не дізнатись, що відбулося. Зрештою, пригоди Йоанни не були новою дня.

— Я захищала потенційного терориста, — пояснила адвокатка. — У подяку за це мене облили соляною кислотою.

— Ой, як прикро, — відповіла жінка, проте в її голосі не було співчуття.

— Мені теж це неприємно, — зізналася Хилка, шукаючи навколо чогось випити. — Але це дало мені зрозуміти, що маю триматися подалі від захисту таких людей. Гадаю, ви розумієте, до чого це я. Ваш чоловік — горезвісний Татуювальник.

Жінка не відповідала.

— Мені теж не подобається, що ЗМІ його так охрестили, — додала адвокатка. — Але він сам напартачив. Якби вбив усіх в

одному місці, мав би бодай конкретніше прізвисько. Якби я була на його місці, то вибрала б Доманєвську вулицю. З її репутацією це перетворило б вашого чоловіка на справжнього татуювальника з Мордору. Незле, правда? А так особливого вибору не було. «Татуювальник із Варшави» звучить невиразно, ніби чолов'яга їздив до клієнтів просто набивати голочкою візерунки.

Люція відкашлялася.

— Можливо, я помилилася, — сказала вона.

— Можливо, так.

Йоанна зізналася собі, що вона теж помилилася. Не було потреби взагалі телефонувати цій жінці, її прохання краще було залишити без відповіді. Принаймні доки вона не вирішить власні проблеми.

Правниця зітхнула, потім підвелася й підійшла до холодильника.

— То чому подумали, що я візьмуся за цю справу? — запитала вона, тягнучись до пляшки з гренадином.

— Не знаю. Не змушуватиму вас більше марнувати час на мене.

— Чекайте, чекайте. Оскільки я вже витратила свій час на вас, дозвольте мені хоча б дізнатися деталі.

Вона налила собі напій на дно склянки, додала тонік і сіла за стіл. Люція, мабуть, вагалася, чи варто продовжувати цю розмову.

Хилка щойно тепер втямила причину свого зацікавлення. Дружина Тесаревича була не пустотливою старенькою бабусею, чий розум поволі туманився, — ні, вона була широко шанованою професоркою соціології на пенсії. Вона залишалася активною, давала інтерв'ю, писала статті, а інколи виступала з гостьовими лекціями. Хоча вона не мала жодного стосунку до юриспруденції, повинна була чудово усвідомлювати, якими вагомими були докази проти її чоловіка.

— Ви мали запастися якимись козирами в рукаві, — підсумувала Йоанна, — у вас мають бути якісь конкретні деталі. Й мене цікавлять саме вони.

— У такому разі, боюся, ваша цікавість залишиться невдоволеною.

Вона нагло поклала слухавку, перш ніж Хилка встигла відреагувати. Ну, власне, іншого адвокатці годі було й сподіватися — після того, як вона жорстко обійшлася з потенційним клієнтом. Час від часу перші розмови з клієнтами закінчувалися саме так. За день-два Люція погляне на речі з холодним розумом, перетелефонує їй і розповість усі деталі.

Вранці, по кількох годинах сну, Хилка збагнула, що тепер цього не станеться.

Тіло Люції Тесаревич знайшли у власній квартирі. Слідів проникнення й ознак убивства не було. Усе вказувало на природну смерть.

І все ж Хилка знала, що ця смерть не могла бути випадковою.

1 Польська Народна Республіка — форма польської державності у 1944–1989 рр., керівництво якої контролювала Москва.

2 Незалежна самоврядна професійна спілка «Солідарність» — організація робітників, що була створена в Польщі у вересні 1980 року і згодом переросла в широкий суспільно-політичний рух, зробивши значний внесок у боротьбу польського народу з комуністичним режимом.

3 Посмертна світлина — звичай фотографувати недавно померлих людей, що з'явився у XIX ст. з винаходом дагеротипу.

4 Вітаю, пані (ісп.).

...

Далі — у повній книжці «Оскарження : роман».
nashaknyga.com.ua